

Kortárs építészettörténet VIII. Történeti tartószerkezetek felújítása

2026. április 24-én pénteken a győri Széchenyi István Egyetem Építész Műteremháza adott otthont az Egyetem Építész-, Építő- és Közlekedésmérnöki Kar, a Győr-Moson-Sopron Vármegyei Építész Kamara és az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság Egyesület Tartószerkezetek Szakbizottságának közös szervezésében, Történeti tartószerkezetek felújítása témában megvalósított konferenciájának. A konferencia az egyetemen immár 15 éve útjára indított Kortárs építészettörténet konferenciasorozat VIII. rendezvénye volt. A sorozat első rendezvényén a hetvenéves Winkler Gábort köszöntöttük, most, születésének 85. évfordulóján emlékeztünk rá. A konferencia alkalmat adott a nemrég elhunyt Nemes József mérnökre való emlékezésnek is. Jóska bácsi a statikusoknak ahhoz a generációjához tartozott, aki ismerte és érezte a történeti tartószerkezetek erőjátékát, és erre alapozva hozta meg a tervezési döntéseket a tartószerkezetek megőrzése során, sok győri és Győr környéki épületet és épületszerkezetet mentve meg így a pusztulástól.

A konferencia résztvevőit Szép János, a Széchenyi István Egyetem, Építő- és Közlekedésmérnöki Kar dékánja köszöntötte. Köszöntőjében hangsúlyozta, hogy a régi épületek megőrzésének a kulcsa a különböző szakágakban dolgozó tervezők, különösen a statikusok és az építészek közötti párbeszéd és együttműködés.

Tutervai Mátyás, a Magyar Építész Kamara elnöke pedig a műemlék épületek felújítása során elengedhetetlen érzékenység fontosságát emelte ki.

Veöreös András, az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság Egyesület elnöke bevezetőjében kifejtette, hogy a szakmai ismeretek bővítése mellett a konferencia egyik legfontosabb célja a szakterületen dolgozó tartószerkezet-tervezők közötti kapcsolatok építése, az együttműködések élénkítése. Az együttműködésnek, tapasztalatcserének kiváló terepet nyújt az ICOMOS Tartószerkezetek Szakbizottsága. Az előadók felkérésénél is arra törekedtek a szervezők, hogy a történeti tartószerkezetek minden típusáról essen szó, így az elhangzó témák foglalkoznak elméleti kérdésekkel, felölelik a falazatok, a boltozatok, a fedélszerkezetek problémáit és esettanulmányként bemutatnak sikeres helyreállításokat is.

Az első szekciót *Pozsgai Szilárd*, a MAPEI Kft. mérnökének előadása nyitotta, az előadás címe *Tartószerkezetek megerősítésének műszaki megoldásai* volt. Az előadó számos, a falazatok és boltozatok teherbírásának növelésére vonatkozó műszaki megoldást mutatott be: a szálerősítéses habarcsok mellett ismertette az injektáló habarcsok és az acélspirálos megerősítések működését és a szerkezetek statikai számítását segítő szoftvert is megemlítette.

Fényes Kitti építészmérnök, a BME Csonka Pál Doktori Iskolájának hallgatója *A tartószerkezet, mint műemléki érték - Műemlékvédelmi szemlélet és rekonstrukciós döntések* című előadásában a műemlékvédelem elméleti kérdéseit vetette össze a tartószerkezet-tervezés során meghozandó döntésekkel. Fő kérdése, hogy tekinthetünk-e a szerkezet statikai modelljére műemléki értéknek? – valószínűleg még sokáig megválaszolatlan marad a műemlékvédelem elméleti megközelítései között.

Fekete Krisztián gyakorló szerkezettervező *Somogyiszlai Szent István király templom tartószerkezeti vizsgálatának kérdései* című előadásában a tartószerkezet tervezés elméletének történetét foglalta össze,

majd a címben is szereplő templom építéstörténetének ismertetést követően az épület tartószerkezet-elemzését mutatta be.

Kovács Csaba, szintén gyakorló szerkesztő, előadásának címe *A középkori várfalak kialakítása, diagnosztikája és helyreállítása* volt. A prezentáció a több rétegű, öntött falmagos középkori falszerkezetek mechanikai tulajdonságait, tönkremenetelének okait és a javítási lehetőségeket ismertette. Bukovics Ádám a Széchenyi István Egyetem oktatója Kényszerpályák és mérnöki válaszok budapesti belvárosi műemléképületek tartószerkezeti rehabilitációja során a budapesti belvárosi bérházak jellegzetes tartószerkezetei közül a földemeket és a függőfolyosókat elemezte részletesen.

Ebédszünetet követően a fókusz a történeti fedélszerkezetekre helyeződött át. Elsőként *Bukits Zoltán* számolt be *A kőszegi Jézus szíve római katolikus templom fedélszerkezetek helyreállítása* című előadásában a templomon végzett munkálatokról. A legnagyobb kihívást a megbillent toronysisak felemelése, majd a sárgerendák cseréjét követő visszahelyezése volt, de innovatív szerkezeti megoldásokat követelt a főhajó feletti fedélszék megújítása és a huszártorony boltozattól való elemelése is.

Hantos Zoltán *Faszerkezetes huszártorony szerkezeti megerősítése* című előadásában ugyancsak egy kőszegi épület, az egykori árvaház huszártornyának helyreállítását mutatta be. Az értékörző szemléletű felújítást felértékeli, hogy az épület nem áll műemléki védelem alatt.

Király Béla faanyagvédelmi szakértő *Barokk fedélszerkezetek típusai, vizsgálata és felújítása* címmel a történeti fedélszerkezetek típusait ismertette, majd a barokk jellegű tetőszerkezetek részletes bemutatása után a jellemző szerkezeti hibákat és azok javításának megoldásait elemezte.

Az utolsó szekció a boltozatok helyreállítását helyezte a középpontba. Cséfalvay Gábor: *Az esztergomi Főszékesegyház boltív-rendszerének statikai vizsgálata és stabilizálása* című előadása az ország legnagyobb kupolájának vállainál megjelent repedések történetét, kialakulásának okait, a szerkezet erőjátékának különleges módszereket igénylő számítását és a vizsgálat megnyugtató eredményeit mutatta be.

V. Nagy Zoltán: Deák-mauzóleum kupola-felújítása címmel a Fiumei úti Sírkert egyik ikonikus épületének kupoláját elemezte. Érdekes tanulság volt, ahogy a műemlék épülettel kapcsolatos munka során a részt vevő szakértők párbeszédet folytattak egymással, és azt is megtudtuk, hogy az épület műemlék mivolta a közreműködőket a kötelező feladatokon túl önként vállalt feladatrészek elvégzésére is készítette.

A konferencia zárásaként *Barcza Diána*, a Széchenyi István Egyetem végzős építőmérnök hallgatója diplomamunkájának legfontosabb eredményeit mutatta be *Kastélyépület funkcióváltásához kapcsolódó tartószerkezeti diagnosztika és megerősítési stratégiák* című előadásában.

Összességében elmondható, hogy a konferencia a történeti tartószerkezetek valamennyi típusának szerkezeti elemzését, jellemző meghibásodásait és a hibák javításának értékörző szemléletű megoldásait felvonultatta. A szakemberek találkozása lehetőséget adott a szakmai kapcsolatok erősítésére és mindenki hasznos tudással gazdagodhatott.

Az esemény az Építész Kamara akkreditált képzése volt. A szervezők feladata, hogy a következő hasonló témájú konferencia a Mérnöki Kamara oldaláról is elismert továbbképzés lehessen.

1. kép

Tutervai Mátyás a Magyar Építész Kamara elnöke köszönti a konferenciát

Fotó: Veöreös András

2. kép

A konferencia résztvevői

Fotó: Kottmayer Tibor